

متن سخنرانی جناب آقای سلطانیه

سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران

نزد آژانس بین المللی انرژی اتمی

شورای حکام ۱۵-۱۹ مارس ۲۰۱۲

آقای رئیس

اجازه می خواهم سخنرانی خود را آغاز کنم با نقل قول سخنان رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران در مورد انرژی هسته ای و سلاحهای هسته ای که در جمع روسا و مقامات سازمان انرژی اتمی ایران ایراد شده است: "ملت ایران هیچگاه به دنبال سلاح هسته ای نبوده و هزگز هم نخواهد بود. بی تردید تصمیم گیرندگان در کشورهای مخالف ما، به خوبی آگاهند که ایران در پی سلاحهای هسته ای نیست زیرا جمهوری اسلامی ایران به لحاظ منطقی، مذهبی و تئوری، داشتن سلاحهای هسته ای را به عنوان یک گناه تلقی می کند و اعتقاد دارد که اشاعه چنین سلاحهایی، غیر معقول، مخرب و خطرناک است. اگر کشورها اجازه یابند که مستقلا در زمینه انرژی هسته ای، هوا فضا، علوم، فناوری و صنعت پیشرفت نمایند جایی برای سلطه ظالمانه قدرتهای جهانی باقی نخواهد ماند. تحریمها از زمان پیروزی انقلاب اسلامی وجود داشته اند در حالی که موضوع هسته ای مربوط به چند سال اخیر است لذا مشکل واقعی آنها (دشمنان) با ملتی است که تصمیم گرفته مستقل باشد."

آقای رئیس

حمایت ارزشمند بیش از یکصد کشور جنبش عدم تعهد برای حدود یک دهه از موضوع هسته ای ایران یک پیام دارد: کشورهای در حال توسعه از حق مسلمی برای استفاده از علوم و فناوری از جمله انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز دارند و عصر آپارتاید، استعمار و انحصار طلبی به سر رسیده است. در این چهار چوب مفتخرم از همه اعضای خانواده جنبش عدم تعهد برای حمایت اساسی انعکاس یافته در سخنرانی که توسط بردار گرامی من یعنی خالد شما، سفیر محترم مصر، قرائت گردید صمیمانه تشکر نمایم.

آقای رئیس

جمهوری اسلامی ایران از همان ابتدا اعتقاد به حل و فصل اختلافات از طریق مشارکت و همکاری سازنده و مذاکرات عادلانه داشته و همواره بر احترام به حقوق همه طرفها و تفوق حقوق اصرار ورزیده است. بنا

بر این جمهوری اسلامی ایران توجه دارد که شناسایی حقوق، مستلزم تحقق وفادارانه آن است همان طور که اظهار مسئولیت در بردارنده تعهد است.

عضویت در سازمانها بین المللی و پذیرش الزامات آنها، با حقوق و مزایا مناسب ملازمت دارد. انکار حقوق و امتیازات به منزله به چالش کشیدن دلایل عضویت است. هیچ دولتی نمی تواند حقوقی را برای خودش در نظر بگیرد و در عین حال، دیگران را از همان حقوق محروم کند. و هیچ کشوری نمی تواند مسئولیتهاي را برای دیگران متصور شود در حلی که خود را از این مسئولیتها برکنار می دارد.

جمهوری اسلامی ایران متعهد به همه مسئولیتهاي است، از توسعه مناسباتش با همه کشورهای صلح دوست جهان استقبال می نماید و هر گونه تجاوز و تهدید که موجود بی ثباتی و جنگ است را رد می کند.

آقای رئیس

ناگزیرم به کشورهایی که به بهانه ممانعت از یا متوقف نمودن فعالیتهای هسته ای ایران بویژه غنی سازی اورانیوم، تحریمهایی را تحمیل می کند پیام روشنی بدهم: آنها مردم را هدف قرار داده اند و نه ماشینهای سانتریفیوژ را، زیرا ایران همه بیش از نود قطعه سانتریفیوژ را به طور بومی تولید می نماید. گزارشات بازرسان این اظهارت را تصدیق می کنند لذا من از این کشورها می خواهم که به مردمشان و به جهانیان حقیقت را بگویند.

تهدید به حمله علیه تاسیسات هسته ای ایران

آقای رئیس،

اجازه دهید قطعنامه ۵۳۳ که توسط کنفرانس عمومی آژانس در سال ۱۹۹۰ تصویب شد را به همه یادآوری کنم که به صورت واضح بیان می دارد:

- " هرگونه حمله یا تهدید علیه تاسیسات هسته ای با مقاصد صلح آمیز نقض اصول منشور ملل متحد، حقوق بین الملل و اساسنامه آژانس است"
- " حمله مسلحه به یک تاسیسات هسته ای می تواند منجر به انتشار رادیواکتیو با اثرات شدید درون و ورای مرزهای دولت هدف حمله گردد"

- "تصدیق می نماید که حمله یا تهدید به حمله علیه تاسیسات هسته ای با مقاصد صلح آمیز می تواند توسعه انرژی هسته ای را در معرض خطر قرار دهد"
- "تصدیق می نماید که حمله مسلحانه یا تهدید به حمله مسلحانه علیه تاسیسات هسته ای تحت پادمان، اعم از فعال یا در حال ساخت، شرایطی را ایجاد می کند که شورای امنیت سازمان ملل براساس مقررات منشور ملل متحد بایستی سریعاً اقدام نماید."

آقای رئیس،

حمله اسرائیل به راکتور عراق را یادآوری می کنم که براساس قطعنامه سال ۱۹۸۲ منجر به تعليق حقوق و مزایای عضويتش در آژانس شد به رغم تهدید ایالات متحده - یک بلوف - که اگر قطعنامه ای علیه اسرائیل تصویب شود، از عضويت آژانس خارج خواهد شد. جهان امروزه شاهد است که رژیم صهیونیستی اسرائیل مکرراً تهدید به حمله علیه تاسیسات هسته ای می کند که بصورت کاملاً واضحی نقض قطعنامه های مذکور است. موضع اخیر رژیم صهیونیستی - حاکم بر سرنوشتش - این فرضیه را ثابت می کند که آن رژیم تمام تعهدات بین المللی را به چالش کشانده و درخواستهای متحدینش از جمله ایالات متحده، قیم خود، که در دهه های گذشته به هر قيمتی و به هزينه دشمنی با بسياري کشورها، جهان اسلام، و ايجاد تنقير از آمريكيابيهها از اسرائیل حمایت كرده است، را ناديده گرفته و بدانها بي توجهی می کند. سکوت عضويت آژانس، به ویژه شورای حكام اعتبار آژانس را خدشه دار می نماید. عدم اقدام از سوی شورای امنیت ملل متحد براساس بند ۳ اين قطعنامه عدم توانمندی در پيشگيري از درگيري بوسيله متوقف نمودن تهديدات علیه صلح و امنیت را نشان می دهد. حمله علیه تاسیسات هسته ای تحت پادمان یک عضو معاهده منع اشاعه هسته ای بوسيله یک غيرعضو ناگزير به فروپاشی معاهده منجر خواهد گردید.

در اين چارچوب، از دولتهاي عضو آژانس می خواهم که نقض قطعنامه آژانس را محکوم نمایند و از مدیرکل بخواهند که براساس قطعنامه مذبور، هرگونه تحول در اين زمينه را به کنفرانس عمومی بعدی و شورای امنیت ملل متحد گزارش نماید.

به قتل رساندن دانشمند هسته ای، پدیده توحش در قرن بیست و یکم

آقای رئیس

جامعه بین المللی یکبار دیگر شاهد پدیده زشت تروریسم و به قتل رساندن دانشمندان و دانشگاهیان در تخلف آشکار از اصول بشردوستانه، روح منشور سازمان ملل، اساسنامه آژانس بین المللی انرژی اتمی و حقوق بین الملل بود. با تاسف عمیق پنج دانشمند ایران هدف حملات تروریستی قرار گرفته اند. نظر به ضيق وقت، من در وقت دیگری بیشتر به این موضوع خواهم پرداخت.

مرواری گذرا به گزارش مدیرکل در خصوص راستی آزمایی عادی

گزارش مدیرکل به روشنی این واقعیت را منعکس می کند که:

- کلیه مواد هسته ای و فعالیتها تحت پادمان های جامع بوده و برای استفاده صلح آمیز هستند؛
- ایران مسلط بر فن آوری غنی سازی است و علیرغم تحریم، فعالیتهای هسته ای در حال پشرفت است؛
- مدیرکل جزئیات فنی ای را گزارش نموده است که حفاظت از اطلاعات حساس ، تجاری و مبتنی بر مالکیت معنوی کشورهای عضو را نقض می کند. باید به این واقعیت تلح توجه نمود که این گزارش علیرغم اینکه فرض این است که طبقه بندی اعلام شده آن محترمانه می باشد مگر آنکه شورای حکام تصمیم بگیرد که آن علنی شود ، در دسترس عموم قرار گرفته و باعث سردرگمی زیاد خوانندگان غیر فنی شده است.
- از مدیرکل انتظار می رود که صرفا وضعیت واقعی را گزارش کند برای نمونه ایران بخاطر دلایل روشن شناخته شده، پروتکل الحاقی و کداصلاح شده ۳/۱ را اجرا نمی کند و غنی سازی خود را و تکمیل راکتور آب سنگین برای تولید رادیو ایزوتوپ را تعلیق نمی کند. گزارش نباید شامل بیانیه های دبیرخانه در خصوص آنچه که یک کشور عضو (ایران)، باید یا نباید انجام دهد، باشد. هر نظری که با ارائه اطلاعات غلط، پروتکل الحاقی که ماهیتا داوطلبانه است را به عنوان یک سند الزام آور حقوقی قلمداد نماید، بر خلاف واقعیت است و به اعتبار آژانس آسیب می رساند. - اطلاعات جزئی و بخشی از یک فرآیند راستی آزمایی فنی موجب سوء تفاهem شده است که می بایست متوقف شود.

سیاست تعامل

۱- تعامل با آژانس

آقای رئیس،

از زمان آخرین شورای حکام یک تحول مهم اتفاق افتاده است یعنی تعامل ایران و آژانس در خصوص یکی از مسائل حساس امنیت ملی و مرتبط با امور سیاسی که منظور ادعاهایی مربوط به ابعاد نظامی احتمالی است. از آنجا که دبیرخانه تصویر کاملی ارائه نکرده است بلکه تا حدی تصویر مایوسانه ای ارائه نموده است مخصوصاً در بیانیه مطبوعاتی خود قبل از اینکه تیم آژانس به وین بازگردد و پیش از آنکه گزارش مدیر کل و بیانیه مقدماتی او در همین نشست قرائت شود، باید موارد ذیل را به ثبت برسانم.

سابقه:

پیرو مذاکرات سیاسی در سطح بالا، برنامه کاری (INFCIRC/711) برای روشن شدن مسایل باقیمانده از گذشته در تاریخ ۲۷ اوت ۲۰۰۷ میان جمهوری اسلامی ایران و آژانس بین المللی انرژی اتمی توافق شد. در نتیجه همکاری بسیار فعالانه ایران، شش مسأله باقیمانده در تاریخ ۲۰۰۸ حل و فصل گردید و مدیر کل قبلی آن را به شورای حکام گزارش نمود.

علی رغم این واقعیت که آژانس بین المللی انرژی اتمی تعهدات خود از جمله تحويل اسناد مربوط به «مطالعات ادعایی» را به ایران انجام نداده است، ایران ارزیابی خود را در یک سند ۱۱۷ صفحه ای به آژانس ارائه داد. بنابراین برنامه کار خاتمه یافت ولی آژانس برخلاف برنامه کار آن را اعلام نکرد.

در هر حال ایران یک بار دیگر با دعوت از تیم آژانس در تاریخ ۳۰ اکتبر ۲۰۱۱ برای دیدار از ایران به منظور حل مسایل و خاتمه دادن به فرآیندی که به نظر می‌رسد بی پایان است یک امتیاز تاریخی را در اختیار گذاشت.

الف – نخستین ملاقاتها (۳۱-۲۹ ژانویه ۲۰۱۲)

ایران و تیم آژانس متشکل از مقامات ارشد مذاکرات فشرده ای درباره چگونگی حل و فصل مسایل و ارکان اصلی تعیین شده داشتند. آژانس و ایران پیش نویس‌های متن خود را درباره رویکرد تدوین شده و مدالیتی برای جزئیات بعدی تبادل کردند.

ب - ملاقات‌های میان نشستها (۱۵ - ۱۷ فوریه ۲۰۱۲)

به منظور تسهیل دو دور مذاکره در تهران، سه ملاقات در وین انجام شد و تفاهمات زیر بدست آمد:

- رویکری که در این فرآیند وجود دارد موضوع به موضوع خواهد بود و مسایل فنی مرتبط با هم در یک موضوع طبقه بندی خواهد شد تا برای تسهیل کار رویکرد فشرده، موثر و نتیجه بخشی بدست آید.

- آژانس اعلام کرد که همه مسایل باقیمانده منحصراً در سند GOV/2011/65 می باشد که در فهرست اولویت بندی موضوعات/دسته ها در دومین پیش نویس مدالیتی ارائه خواهد شد.

- در این زمینه مواردی از قبیل توسعه چاشنی انفجاری، ابتکار انفجار در سطح بالا و آزمایش هیدرودینامیک که در اصل آژانس پیشنهاد داده بود که جزو موضوع شماره ۲ قرار بگیرد توافق شد که در موضوع اول جای بگیرد. بنابراین موضوع شماره ۱ شامل ۵ مسئله می شد.

- توافق شد که آژانس استنادی را که نشان می دهد ایران فعالیتهای ادعا شده در مورد هر یک از موضوعات را انجام داده است تحويل دهد.

- توافق شد که اول متن مدالیته مورد توافق قرار گیرد و منعقد گردد و سپس بر اساس همین مدالیتی مورد توافق رویکرد موضوع به موضوع اجرا شود.

- توافق شد که آژانس سوالات خود را درباره موضوع شماره ۱ (۵ مسئله) آماده نماید و آنها را در ملاقات بعدی (در تاریخ ۲۰-۲۱ فوریه) به ایران ارائه دهد تا راه را برای اجرای موثر کار هموار نماید.

- ایران با درخواست آژانس برای تهیه اظهار نامه ابتدایی درباره ضمیمه گزارش مدیر کل (GOV/2011/65) در ملاقات بعدی (۲۰-۲۱ فوریه) موافقت کرد.

- همچنین توافق شد که اگر چه آژانس سوالات خود را درباره موضوع شماره ۱ ارائه خواهد داد اما تقاضای دسترسی به پارچین طبق رویکرد موضوع به موضوع تا بعد از نشست شورای حکام در ماه مارس به تعویق بیافتد.

- ایران آمادگی خود را در راستای اثبات حسن نیت مبتنی بر همکاری فعال برای برداشتن گامهای عملی از جمله ارائه دسترسی در مورد دو مسأله موضوع شماره ۱ یعنی توسعه چاشنی انفجاری و ابتکار انفجار در سطح بالا اعلام کرد.

ج - ملاقاتهای دوم (۲۰-۲۱ فوریه)

بر اساس متن مدالیتی که آژانس پیشنهاد داده بود گامهای زیر به ترتیب پیش بینی شد:

- ۱- توافق بر سر مدالیتی
- ۲- ایران اظهار نامه ابتدایی خود را در مورد ضمیمه گزارش GOV/2011/65 ارائه نماید.
- ۳- آژانس همه سوالات مربوط به موضوع شماره ۱ (۵ مسأله) را ارائه کند و استنادی را که نشان می دهد فعالیتهای ادعایی را ایران اجرا کرده است تحويل دهد.
- ۴- ایران به سوالات آژانس پاسخ خواهد داد.
- ۵- آژانس پاسخها را مرور و تحلیل خواهد کرد و درباره همه اقدامات که در مورد موضوع شماره ۱ (۵ مسأله) باید انجام شود با ایران به مذاکره خواه پرداخت.
- ۶- آژانس اجرای اقدام (یا اقدامات) مربوط به یکی از مسایل موضوع شماره ۱ را طبق رویکرد موضوع به موضوع درخواست خواهد نمود.

علی رغم توافقی که در وین شد (قسمت ب بالا) و حتی بر خلاف متن آژانس که در بالا ذکر گردید تیم آژانس بر اساس دستور مدیر کل خواستار دسترسی به پارچین شد.

باید یادآوری گردد که پارچین در سال ۲۰۰۵ دوبار توسط آژانس بازدید شده است که متعاقباً معاون سابق مدیر کل اعلام داشت که موضوع خاتمه یافت و بخشی از تاریخ خواهد شد و مدیر کل سابق آن را به شورای حکام گزارش نمود. با توجه به این واقعیت که پارچین یک سایت نظامی است دسترسی به سایت یک فرآیند زمان بر می باشد و بطور مکرر نمی توان اجازه داد. در پرتو این سابقه، و بر اساس اینکه از آژانس خواسته شده است همه مسائل مربوطه را همچون آزمایشات هیدرو دینامیک را با هم یکی نماید، متعاقباً یکبار دیگر اجازه

دسترسی داده خواهد شد. این فرآیند می تواند بطور واضح زمانی که توافق بر روی مدالیته حاصل شود، شروع گردد.

علی رغم این واقعیت که مدالیته نهایی نشده بود اما ایران در راستای نشان دادن حسن نیت مبتنی بر همکاری فعال، تصمیم گرفت اظهار نامه اولیه خود را در خصوص ضمیمه گزارش مدیرکل ارائه نماید. این یکی از اقدامات مورد انتظار در پیش نویس مدالیته ارائه شده توسط آژانس بود

آژانس برای ارائه کلیه سوالات در خصوص موضوع شماره ۱ (۵ مسأله مربوطه) آماده نبود و تنها در خصوص پارچین و کارشناس خارجی سوال نمود. آژانس هیچ سند یا توضیحی در خصوص این سوالات ارائه نکرد.

ایران مجدداً آمادگی خود را برای اتخاذ اقدامات عملی شامل اجازه دسترسی در خصوص دو مسأله در موضوع شماره ۱ یعنی توسعه چاشنی و ابتکار انفجار در سطح بالا برای حل و فصل این دو موضوع اعلام نمود اما تیم آژانس آن را به دلیل دستور مدیرکل برای بازگشت به وین، نپذیرفت.

با این حال هر دو طرف بحث فشرده ای در خصوص مدالیته برای کار در خصوص ادعاهای داشتنده، توافقات در بخشهای زیادی حاصل شد اما به دلیل بازگشت برنامه ریزی شده تیم به وین و ضيق وقت، متن نهایی نشد.

اجازه دهید توجه شما را به این واقعیت جلب نمایم که دبیرخانه موظف است وضعیت واقعی و نتایج راستی آزمایی را بدون هر گونه توصیفاتی از قبیل اظهار تأسف، یأس یا مسرت به نحوی صرفاً بی طرفانه منعکس نماید. این گونه داوریها باید بر عهده کشورهای عضو گذاشته شود.

جمهوری اسلامی ایران تصمیم خود را برای کار با آژانس به طریقی حرفه ای برای حل و فصل ادعاهای باقیمانده با هدف اینکه به کشورهای عضو و افکار عمومی جهان ثابت شود که فعالیتهای هسته اش صرفاً برای اهداف صلح آمیز است، اتخاذ نموده است.

بنابر این از کلیه کشورهای عضو انتظار می رود که از این فرآیند حمایت نمایند و از هرگونه اقدامی که باعث تضعیف فضایی که برای پیگیری یک نتیجه موفقیت آمیز مورد نیاز است اجتناب نمایند.

۲- تعامل با کشورهای عضو

جمهوری اسلامی ایران در گذشته مکرراً اعلام نموده است که برای حل مسایل خواهان مذاکرات منصفانه است. ایران رویکرد تعامل را اتخاذ نموده، از کنارگذاشتن زبان تهدید استقبال نموده و ملاحظه جدی هر پیشنهادی را مد نظر قرار داده است با این اعتقاد که دو طرف بتوانند به توافقی که مبتنی بر حقوق بین الملل باشد نایل آیند.

پاسخ اخیر جناب آقای دکتر جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی به خانم آشتون، نشانه روشنی از تصمیم ایران برای رویکرد رو به جلو می باشد.

مشارکت چشمگیر مردم ایران در انتخابات اخیر مجلس بی اثر بودن قطعنامه ها، تحریمهای حملات سایبری، ترور دانشمندان هسته ای و تهدید به حمله نظامی علیه تاسیسات را به اثبات رساند. همه ایرانیان در سراسر جهان در مسئله هسته ای با هم متحد هستند. در هر حال ما درک می کنیم آن دسته معدودی از کشورهای مشخص ناکام و در مسئله هسته ای ایران با بن بست روپرو شده اند و می خواهند برای حفظ آبروی موفقیتی کسب کنند. ما آماده ایم که به آنها کمک کیم تا از طریق فرآیند مذاکرات از این بن بست خارج شوند به شرط اینکه طرز فکر خود را تغییر دهند و از خط مشی «هویج و چماق» و «تحریم و مذاکره» به مذاکراتی متمدنانه و بدون قید و شرط با حفظ احترام متقابل و موقعیت برابر روی آورند.

از توجه شما متشرکم